

AH 3005

2026Z14599

Antwoord van minister Van Weel (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 9 september 2026)

Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2025-2026, nr. 2566

Vraag 1

Bent u bekend met de berichtgeving over de recente explosies in Amsterdam, Breda, Poortugaal, Eindhoven en Spijkenisse en het beeld dat explosies in woonwijken steeds vaker voorkomen en zich op sommige locaties herhalen?

Antwoord op vraag 1

Ja, ik ben bekend met de berichtgeving en ook met het beeld dat op sommige locaties persoonsgerichte aanslagen met explosieven in woonwijken zich herhalen.

Vraag 2

Hoeveel explosies en pogingen daartoe hebben in de afgelopen tien jaar plaatsgevonden in woonwijken? Kunt u deze cijfers uitsplitsen per jaar, politieregio en naar (vermoedelijk) motief?

Antwoord op vraag 2

Vanaf 2023 nam het aantal aanslagen met explosieven enorm toe. Naar aanleiding van deze toename heeft de politie op centraal niveau een landelijke definitie vastgesteld en is het aantal aanslagen met explosieven op uniforme wijze vastgelegd. De aantallen worden door de politie uitgesplitst naar (pogingen tot) aanslagen op woningen, bedrijven, voertuigen, infrastructuur en een categorie 'overige' (tabel 1). Ook wordt het aantal (pogingen tot) aanslagen per politie-eenheid bijgehouden (tabel 2). Het (vermoedelijke) motief van de aanslag wordt meestal later duidelijk, omdat dit meestal moet worden herleid uit verhoren of digitale gegevensdragers (zie hiervoor ook het antwoord op vraag 5). In diverse opsporingsonderzoeken is zicht verkregen op (vermoedelijke) motieven. Deze variëren van sociale en zakelijke tot criminele conflicten (bijvoorbeeld een rancuneuze ex-partner, conflicten tussen criminele jeugdgroepen, een ruzie over een partij drugs). Voor een groot deel van de (pogingen tot) aanslagen is het motief onbekend.

Tabel 1 Aanslagen en pogingen tot aanslagen met explosieven per objecttype

Jaar	(poging) Aanslag woning	(poging) Aanslag bedrijf	(poging) Aanslag voertuig	(poging) Aanslag infra	(poging) Aanslag overige	Totaal
2023	599	196	85	1	21	902
2024	1122	230	152	1	38	1543

2025	1043	254	203	4	30	1534
2026 ¹	388	53	117	3	20	581

Tabel 2 Aanslagen en pogingen tot aanslagen met explosieven per politie-eenheid

Jaar	Noord-Nederland	Oost-Nederland	Midden Nederland	Noord-Holland	Amsterdam	Den Haag	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Oost-Brabant	Limburg	Totaal
2023	29	40	95	110	208	93	249	36	15	27	902
2024	68	126	192	194	269	166	304	86	91	47	1543
2025	83	172	239	163	200	159	267	129	71	51	1534
2026²	24	65	104	49	102	57	84	48	24	24	581

Vraag 3

Hoe heeft het aantal explosies en pogingen daartoe in woonwijken zich in de afgelopen tien jaar ontwikkeld en welke mogelijke trend ziet u daarin voor de komende jaren? Kunt u daarbij aangeven welke factoren volgens politie, het Openbaar Ministerie en andere betrokken instanties bijdragen aan deze ontwikkeling?

Antwoord op vraag 3

Het aantal aanslagen met explosieven en pogingen daartoe wordt door de politie niet uitgesplitst op woonwijnkniveau. Wel wordt het aantal (pogingen tot) aanslagen vastgelegd op het niveau van politie-eenheid (tabel 2) en het aantal (pogingen tot) aanslagen per objecttype (tabel 1).

¹ Dit zijn de cijfers van januari t/m juni 2026.

² Dit zijn de cijfers van januari t/m juni 2026.

Op landelijk niveau was in 2024 een aanzienlijke stijging van de aantallen ten opzichte van het jaar 2023 waarneembaar. In 2025 lag het aantal (pogingen tot) aanslagen iets lager dan in 2024. In de eerste zes maanden van 2026 zet deze daling door. Met 581 (pogingen tot) aanslagen met explosieven in Nederland zijn dit er 124 minder dan in de eerste zes maanden van 2025. Het Offensief tegen Explosies (hierna: Offensief) ligt daarmee op koers om in 2026 een afname van 10% te realiseren.³

De factoren die bijdragen aan de ontwikkeling van de explosieproblematiek zijn met name de brede beschikbaarheid van het middel (waaronder zwaar vuurwerk met flitspoeder), de opdrachtgevers en tussenpersonen die regelmatig buiten beeld blijven en de toegankelijke wijze waarop jongeren (veelal jongeren in een kwetsbare positie) worden gerekruteerd om aanslagen te plegen. De faciliterende rol en het anonieme en afgeschermd karakter van digitale platforms spelen een belangrijke rol bij het rekruteren van jongeren door opdrachtgevers en tussenpersonen ten behoeve van het plegen van aanslagen en bij de online handel in illegaal vuurwerk. Om deze redenen hebben de partners van het Offensief hun aandacht en samenwerking in 2026 met prioriteit op deze factoren gericht. De inzet op de andere onderdelen van de aanpak blijft hierbij ongewijzigd.

Vraag 4

Hoe beoordeelt u de maatschappelijke impact van deze ontwikkeling op bewoners, in het bijzonder in buurten waar herhaaldelijk explosies plaatsvinden en gevoelens van onveiligheid langdurig aanwezig blijven?

Antwoord op vraag 4

De gevolgen van explosies zijn zeer ingrijpend voor slachtoffers, hun families, buurtbewoners en ondernemers, met soms zelfs dodelijke slachtoffers, ernstig letsel of enorme schade tot gevolg. Een explosie heeft dan ook een enorme impact op de veiligheidsgevoelens bij bewoners, omwonenden en andere burgers in en betrokkenen bij de getroffen wijken.

Ondanks de huidige daling blijven explosies een ernstig veiligheidsprobleem. Ik zet mij met het Offensief daarom onverminderd in voor een duurzame afname van het aantal aanslagen op woningen, bedrijven en voertuigen. Gemeenten worden vanuit het Offensief ondersteund bij een stevige lokale aanpak en bij de nazorg voor slachtoffers en omwonenden (zie hiertoe ook de beantwoording van de vragen 7 en 8).

Vraag 5

³ Het Offensief tegen Explosies is een publiek-private samenwerking tussen het ministerie van Justitie & Veiligheid, de Politie, het Openbaar Ministerie, Aedes (namens de woningcorporaties), gemeenten (G4, G40 en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten), het Verbond van Verzekeraars, het Leger des Heils (namens de reclasseringsorganisaties) en VNO-NCW en MKB Nederland (namens het bedrijfsleven). Zij hebben de handen ineengeslagen om de stijgende trend van het aantal aanslagen met explosieven te keren. Ieder vanuit de eigen rol, verantwoordelijkheid en bevoegdheid. Burgemeester Carola Schouten van Rotterdam is voorzitter van het Offensief.

Hoe verklaart u dat in meerdere gevallen in korte tijd opnieuw explosies konden plaatsvinden in dezelfde straat of directe omgeving, zoals recent in Breda, Poortugaal en Spijkenisse?

Antwoord op vraag 5

In geval van lokale veiligheidsproblematiek, zoals de explosies in Breda, Poortugaal en Spijkenisse, is het aan de veiligheidsdriehoek om op basis van de beschikbare feiten passend op te treden. Het achterhalen van het doelwit en het exacte motief achter incidenten met explosieven is voor de politie in de praktijk vaak complex. Betrokkenen zijn geregeld terughoudend in het verstrekken van informatie. Daarnaast bemoeilijkt de specifieke locatie, zoals een gedeeld portiek, soms het identificeren van het beoogde doelwit. Ook incidenten op basis van foutieve informatie, zoals persoons- of adresverwarring, komen voor, waardoor het daadwerkelijke motief vaak onduidelijk blijft. Deze specifieke factoren maken het lastig om de kans op een herhaalaanslag in te schatten.

De prioriteit van de politie in deze aanpak, ligt bij het direct opsporen en aanhouden van de uitvoerders en tussenpersonen. Dit vergroot de kans om tot de achterliggende opdrachtgevers te komen. En daarmee mogelijk bij het motief voor de aanslag. Technologische hulpmiddelen, zoals camera's, worden ingezet om de effectiviteit van de opsporing te verhogen en eventuele herhaalaanslagen te voorkomen.

Vraag 6

Beschikken gemeenten, politie en het Openbaar Ministerie momenteel over een eenduidige werkwijze voor risicobeoordeling en opvolging na een eerste explosie om herhaling te voorkomen? Zo ja, hoe ziet die eruit en hoe wordt de effectiviteit daarvan gemeten?

Antwoord op vraag 6

Er bestaat geen eenduidige werkwijze voor risicobeoordeling en opvolging na een eerste explosie om herhaling te voorkomen. Dit komt omdat de lokale context waarin de aanslagen met explosieven plaatsvinden zeer divers is. De opvolging is afhankelijk van die context en vergt dus maatwerk. Wel wordt steeds per incident, op basis van de lokale context, beoordeeld welke maatregelen in dat specifieke geval genomen kunnen en zullen worden, gezien vanuit opportuniteit, subsidiariteit en aanwezige middelen. Op basis hiervan zet de burgemeester het bestuurlijk instrumentarium in (bijvoorbeeld sluiting van een woning of bedrijfslocatie), en besluiten de politie en het OM tot eventuele additionele maatregelen (bijvoorbeeld cameratoezicht of extra surveillance). In sommige gevallen is de NCTV betrokken in het kader van het Stelsel Bewaken en Beveiligen. De veiligheidscontext wordt onder andere bepaald door een inschatting van veiligheidsrisico's door de politie. Andere factoren zijn ook van invloed op de in te zetten maatregelen, zoals de aanwezigheid van minderjarigen op locatie. Na een aantal dagen wordt binnen de driehoek beoordeeld of de maatregelen moeten worden aangepast, beëindigd of voortgezet.

Vraag 7

Welke concrete maatregelen worden direct ingezet nadat sprake is van een explosie bij een woning, bijvoorbeeld op het gebied van beveiliging, toezicht, informatievoorziening en bescherming van bewoners en omwonenden?

Antwoord op vraag 7

Zoals is beschreven in het antwoord op vraag 6, is de inzet van maatregelen sterk afhankelijk van de lokale context. Ter ondersteuning van de bestuurlijke aanpak, heeft het Offensief op 6 november 2025 het "*Landelijk handelingskader bij aanslagen met explosieven*" gepubliceerd,⁴ dat is opgesteld door gemeenten, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, de politie, het Openbaar Ministerie (OM), het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV), woningcorporaties en het ministerie van Justitie en Veiligheid. Het handelingskader is gebaseerd op ervaringen en best practices van deze partners. Het bevat praktische en juridische handvatten voor het opzetten van een effectieve aanpak bij aanslagen op woningen, bedrijfspanden en voertuigen. Per fase van een aanslag, vooraf preventief, bij dreiging van een (herhaal)aanslag, direct na een incident en nazorg, wordt in het handelingskader aandacht besteed aan bestuurlijke bevoegdheden, praktische handelingen, concrete maatregelen en zorg voor slachtoffers en omwonenden. Denk aan het inrichten van noodopvang en slachtofferhulp en tijdige, eenduidige informatievervalsing. Het handelingskader belicht de complexe afwegingen die gepaard gaan met besluitvorming in dergelijke situaties.⁵

Vraag 8

Welke juridische, bestuurlijke en operationele instrumenten hebben burgemeesters op dit moment om op te treden na een explosie en acht u dat instrumentarium toereikend?

Antwoord op vraag 8

In het, bij vraag 7 genoemde, "*Landelijk handelingskader bij aanslagen met explosieven*" is opgenomen welke juridische, bestuurlijke en operationele instrumenten burgemeesters momenteel hebben om op te treden bij een dreiging van en na een aanslag met explosieven. Daarnaast is het "*Overzicht bestuurlijke bevoegdheden. Bij aanslagen op woningen, bedrijfspanden en voertuigen*" gepubliceerd in 2025.⁶ Hierin wordt het bestuurlijk-juridisch instrumentarium van de burgemeester uiteengezet, dat ook na een explosie kan worden ingezet. In het overzicht wordt tevens inzicht gegeven in het overwegingskader en de voor- en nadelen van de inzet van de verschillende bevoegdheden. Dit overzicht is ook opgenomen in het landelijk handelingskader. Tot op heden heb ik geen signalen ontvangen dat burgemeesters niet uit de voeten kunnen met de huidige bevoegdheden.

⁴ Het Offensief tegen Explosies, Landelijk handelingskader bij aanslagen met explosieven, 2025, <https://open.overheid.nl/documenten/8f3ef6d8-317e-4c52-9d4a-3f53e0776ba7/file>

⁵ Kamerstukken II, 2025-2026, 28684, nr. 816.

⁶ Overzicht bestuurlijke bevoegdheden. Bij aanslagen op woningen, bedrijfspanden en voertuigen, 2025, Het Offensief tegen Explosies, [Overzicht bestuurlijke bevoegdheden: Bij aanslagen op woningen, bedrijfspanden en voertuigen](#)

Vraag 9

Hoeveel explosiezaken zijn in de afgelopen tien jaar opgehelderd? Dat wil zeggen: hoe veel verdachten zijn aangehouden en in hoeveel zaken is het daadwerkelijk gekomen tot een veroordeling?

Antwoord op vraag 9

Tabel 3 Aantal aanhoudingen per jaar

Jaar	Aantal aanhoudingen ⁷
2023	219
2024	449
2025	472
2026 ⁸	261

Vanaf 2023 is het aantal aanhoudingen voor en het aantal ingezonden verdachten van (pogingen tot) aanslagen met explosieven bijgehouden (tabel 3 en tabel 4). Het aantal ingezonden verdachten is niet gelijk aan het aantal aangehouden verdachten in datzelfde jaar. Dit wordt verklaard doordat bij opsporingsonderzoeken sprake is van een langere doorlooptijd tussen aanhouding en inzending. Het kan zo zijn dat het dossier van een verdachte die in 2024 is aangehouden in 2025 wordt ingezonden. Ook leidt niet elke aanhouding uiteindelijk tot een inzending, bijvoorbeeld in geval van onvoldoende bewijs. Tot op heden betreffen de geregistreerde, openbaar gemaakte, cijfers alleen politiegegevens. Het OM gaat in kaart brengen op welke manier zaken worden afgedaan, bijvoorbeeld via een sepot, een OM-strafbeschikking of een gerechtelijke zitting. Dit wordt meegenomen in de openbaarmaking van de cijfers over 2026. Het totaal aantal daadwerkelijke veroordelingen door de strafrechter voor een (poging) tot aanslagen met explosieven is niet bekend.

Vraag 10

Acht u de huidige opsporings- en vervolgingscapaciteit binnen politie, forensische opsporing en het Openbaar Ministerie voldoende om explosiezaken snel en zichtbaar af te handelen? En zo ja, waar blijkt dat uit?

Antwoord op vraag 10

De explosieproblematiek is een van de prioriteiten van het OM en de politie. Hierbij wordt door politie en OM al enkele jaren gewerkt met een landelijke aanpak die in elke eenheid wordt toegepast.

⁷ Het aantal ingezonden verdachten is niet gelijk aan het aantal aangehouden verdachten in dat jaar. Dit wordt verklaard door de tijd die tussen een aanhouding en inzending zit.

⁸ Dit zijn de cijfers van januari t/m juni 2026.

Er wordt voortdurend gewerkt aan een betere samenhang in de aanpak. Hoewel de beschikbare capaciteit van de politie en het OM verdeeld moet worden over een groot aantal veiligheidsdomeinen, gaat dit niet ten koste van de zaken waarin (pogingen tot) aanslagen met explosieven worden gepleegd.

Momenteel is er binnen de politie een landelijke coördinatie tafel Explosievenproblematiek operationeel en is er een inventarisatie gemaakt van lopende activiteiten in alle eenheden. Er wordt in het hele land veel inzet gepleegd op de explosieproblematiek: van de recherche in basisteams tot aan de researcheteams bij de Eenheid Landelijke Opsporing en Interventies (LO) en de Eenheid Landelijke Expertise en Operaties (LX). De opsporingsonderzoeken richten zich vaak op meerdere explosies en eventuele verbanden. De onderzoeken hebben de doelstelling ook de opdrachtgevers in beeld te krijgen en te vervolgen. De meeste aanhoudingen betreft uitvoerders. Diverse teams lukt het om bij meerdere (herhaal)explosies beter zicht te krijgen op plegers, medeplegers, tussenpersonen en opdrachtgevers en diverse aanhoudingen te verrichten. Dit is meestal alleen mogelijk naar aanleiding van onderzoek op basis van de inhoud van inbeslaggenomen digitale gegevensdragers zoals telefoons en laptops (zoals chats).

Vraag 11

Hoe vaak waren in de afgelopen tien jaar minderjarigen of jongvolwassenen betrokken bij explosiezaken en welke inzichten bestaan over de rekrutering van jongeren voor dit type geweld?

Antwoord op vraag 11

Tabel 4 Aantal ingezonden verdachten per leeftijdscategorie

Leeftijd ingezonden ⁹ verdachten	2023	2024	2025	2026 ¹⁰
11-17 jaar	48	149	215	152
18-24 jaar	64	158	229	110
25-29 jaar	16	46	58	20
30-39 jaar	24	44	70	27
40+	10	23	53	25
Onbekend			1	
Eindtotaal	161	418	622	334

⁹ Het aantal ingezonden verdachten is niet gelijk aan het aantal aangehouden verdachten in dat jaar. Dit wordt verklaard door de tijd die tussen een aanhouding en inzending zit.

¹⁰ Dit zijn de cijfers van januari t/m juni 2026.

Sinds de opkomst van de explosieproblematiek blijken bij veel incidenten minderjarigen of jongvolwassenen betrokken te zijn (tabel 4). De rekrutering van (jonge) uitvoerders verloopt deels via social media platforms en deels via sociale netwerken. Recent onderzoek van Politie & Wetenschap naar de rol van social media bij de betrokkenheid van jongeren bij zware en georganiseerde drugs- en geweldscriminaliteit laat zien dat rekrutering van jongeren voornamelijk via het (in)directe sociale netwerk plaatsvindt, waarbij online en offline in elkaar overlopen.¹¹ Dit komt overeen met eerder onderzoek naar plegers van aanslagen met explosieven: betrokkenheid verloopt meestal via bekenden (familie, school- of buurtgenoten) en criminele klussen worden vooral via dat netwerk aangeboden, zowel off- als online.¹² Uit het onderzoek van Politie & Wetenschap blijkt ook dat uit een representatieve streekproef van jongeren tussen de 16 en 27 jaar 80% aangaf nooit oproepen op sociale media gezien te hebben voor het plegen van een drugs- of geweldsdelict. Van de respondenten gaf 6,1% aan ooit te zijn benaderd.

In de opsporing en vervolging is er ook aandacht voor mogelijke uitbuiting van (jonge) uitvoerders. Een groot deel van deze, vaak minderjarige uitvoerders, verkeert in een kwetsbare positie en kunnen naast dader ook slachtoffer zijn. In verschillende onderzoeken wordt criminele uitbuiting ten laste gelegd aan de verdachten die de uitvoerders hebben ingeschakeld of aangestuurd.

Vraag 12

Welke interventies worden ingezet om te voorkomen dat jongeren worden ingezet voor intimidatie, geweld en explosies en hoe wordt de effectiviteit van die aanpak beoordeeld?

Antwoord op vraag 12

Het kabinet investeert in de landelijke aanpak van jeugdcriminaliteit via de aanpak van High Impact Crimes (waaronder aanslagen met explosieven). Hierbij is specifieke aandacht voor het tegengaan van rekrutering voor criminele activiteiten zoals het plegen van aanslagen met explosieven. Hiervoor wordt er bij voorkeur ingezet op kansrijke en bewezen effectieve interventies die multimodaal zijn (gericht op meerdere risico- en beschermende factoren) en die langdurig met een mentor voor de jongeren wordt ingezet. Voorbeelden zijn de bewezen effectieve gedragsinterventie Alleen jij bepaalt wie je bent (AJB) en de kansrijke interventie Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid (IPTA), waarbij bekende risicofactoren worden aangepakt en beschermende factoren worden gestimuleerd en daarmee jongeren kansen en perspectief biedt.

Daarnaast is er het programma Preventie met Gezag, structureel in 27 gemeenten en tot en met 2027 in 20 incidentele gemeenten. Deze inzet is gericht op het voorkomen dat jongeren met criminaliteit in aanraking komen, daarin terecht komen en doorgroeien. Zo worden justitiepartners als de reclassering en de Rechtspraak in het kader van PmG gefinancierd om te voorkomen dat jongeren worden ingezet door criminelen of zelf doorgroeien tot ronselaars. Politie en OM pakken bijvoorbeeld ronselaars en opdrachtgevers aan die minderjarigen inzetten voor criminele activiteiten. Deze vorm van mensenhandel is strafbaar gesteld in het wetboek van strafrecht artikel 273f. Ook is er binnen

¹¹ Politie & wetenschap, De rol van sociale media bij de betrokkenheid van jongeren bij zware drugs- en geweldscriminaliteit (2026).

¹² S.D. Adjiembaks, 'Explosieve Dreiging' (tenpager), Universiteit Leiden/ESSA Research, januari 2026, P.3.

het programma aandacht voor de ondersteuning van jongeren die vastzitten in de criminaliteit of worden benaderd voor het plegen van criminele klussen. Hiervoor financiert mijn ministerie vanuit de online chat Keerpunt. Via Keerpunt kunnen jongeren anoniem chatten met een hulpverlener. Wanneer nodig wordt een jongere hulp aangeboden in zijn of haar regio.

Vanuit het Offensief wordt aangesloten bij lopende initiatieven en projecten en wordt de explosieproblematiek hierin opgenomen, voor zover daar specifiek aandacht voor nodig is. Via het Offensief is op scholen en sportclubs en aan de deelnemers van de gedragsinterventie AJB een extra workshop aangeboden om jongeren bewust te maken van de risico's van (online) rekrutering voor en het plegen van een aanslag met explosieven. Daarnaast wordt communicatie ingezet om de kennis en bewustwording over dit onderwerp te vergroten.

Voor 2026 is het terugdringen van (jonge) uitvoerders een van de drie benoemde prioriteiten van het Offensief. Hiervoor worden gerichte acties, maatregelen en gedragsinterventies op elkaar afgestemd en ingezet met als doel het aantal uitvoerders terug te dringen en daarmee bij te dragen aan de bredere aanpak van jeugdcriminaliteit. Voor de inzet van gedragsinterventies voor het voorkomen van jeugdcriminaliteit worden de richtlijnen vanuit het landelijk kwaliteitskader '*effectieve interventies ter preventie van jeugdcriminaliteit*'¹³ toegepast. Voor enkele acties wordt er samengewerkt met de wetenschap zodat de aanpak afgestemd is op de doelgroep en kan worden gemonitord ten behoeve van een effectieve aanpak. Er start bijvoorbeeld een pilot conflictbemiddeling om oplopende spanningen en conflicten tussen (groepen) jongeren tijdig te de-escaleren, wat zou moeten leiden tot minder excessieve geweldsincidenten waar jongeren bij betrokken zijn, waaronder het plegen van aanslagen met explosieven.

De effecten van deze, maar ook andere acties, maatregelen en gedragsinterventies worden op langere termijn zichtbaar. Het realiseren van effect, gedragsverandering en sociale ontwikkeling hebben tijd nodig, evenals de uitvoering van betrouwbaar effectiviteitsonderzoek. Hiervoor dient een aanpak of werkwijze (met jongeren) langdurig, integer en intensief te worden gemonitord.

Vraag 13

Heeft u voldoende zicht op de herkomst, handel en verspreiding van de explosieve middelen die worden gebruikt bij deze incidenten?

Antwoord op vraag 13

Door de samenwerking met nationale en internationale partners en de uitvoering van opsporingsonderzoeken ontstaat er steeds beter zicht op de herkomst, handel en verspreiding van de explosieve middelen. De politie werkt aan een nieuwe analyse over handel en opslag van zwaar vuurwerk. Deze wordt in het najaar openbaar gemaakt en naar de Tweede Kamer gestuurd.

¹³ Stams, G. J. & Hendriks, J. (2024). Landelijk kwaliteitskader effectieve interventies ter preventie van jeugdcriminaliteit.